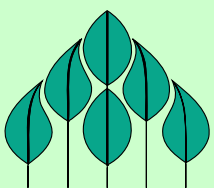

Jaarverslag BCD 2005

Kwaliteitsreeks nr 112
April 2006

Productschap Diervoeder

Jaarverslag BCD 2005

Kwaliteitsreeks nr 112
April 2006

Productschap Diervoeder
Stadhoudersplantsoen 12
2517 JL Den Haag
Telefoon 070 – 370 85 03
pdv@hpa.agro.nl
www.pdv.nl

INHOUDSOPGAVE

Inleiding	2
1 Certificatie bedrijven GMP standaarden	2
1.1 Ontwikkeling gecertificeerde bedrijfslocaties	3
1.2 Vastgestelde tekortkomingen	6
2 Certificatie Instellingen	8
2.1 Kantoor audit CI:.....	11
2.2 Parallel audit:.....	12
2.3 Co Audit:.....	12
3 Overige BCD activiteiten	13
3.1 Internationale samenwerking IFIS	13
3.2 Monitoring	13
3.3 Klachtenrapportage 2005	14
4 Analyse ontwikkelingen	15
4.1 GMP bedrijven	15
4.2 Certificatie Instellingen	15
4.3 Aanbeveling voor CCvDD.....	16

Inleiding

Dit rapport geeft een overzicht van de belangrijkste activiteiten van het Bureau Coördinatie Diervoeder certificatie en – controle (BCD) van het jaar 2005. De ontwikkelingen ten aanzien van certificatie van bedrijven en acceptatie van Certificatie Instellingen worden getalsmatig gerelateerd aan de twee voorafgaande jaren.

Het eerste deel betreft de ontwikkelingen in de certificatie van de diervoedersector volgens het GMP certificatieschema. Het tweede deel van dit rapport betreft een aantal kengetallen aangaande het toezicht op de Certificatie Instellingen. Dit wordt gevolgd door een korte beschrijving van de activiteiten aangaande IFIS en het monitoringsprogramma. Het derde deel van dit rapport bestaat uit een analyse van de eerste twee delen: ontwikkelingen in de diervoedersector én het toezicht op Certificatie Instellingen. Deze analyse leidt tot een aantal aanbevelingen ter beoordeling door het Centraal College van Deskundigen Diervoedersector.

1 Certificatie bedrijven GMP standaarden

In onderstaande tabel 1 is een overzicht gegeven van het aantal gecertificeerde bedrijfslocaties per GMP standaard. Daarbij moet opgemerkt worden dat één bedrijfslocatie voor meerdere standaarden gecertificeerd kan zijn.

Tabel 1. Aantal gecertificeerde bedrijfslocaties per GMP standaard.

GMP standaard	Aantal bedrijfslocaties		
	31-12-2003	31-12-2004	31-12-2005
GMP 01: Algemene GMP-standaard diervoedersector.	2053	2950	3584
GMP 02: handel en productie mengvoeders.	505	586	640
GMP 03: handel en productie voormengsels.	83	103	122
GMP 04: productie voedermiddelen.	558	691	698
GMP 05: handel voedermiddelen.	658	701	706
GMP 06: op- en overslag voedermiddelen.	119	164	183
GMP 07: wegtransport diervoedersector.	1290	2222	2850
GMP 08a: bevrachting binnenvaart.	-	101	179
GMP 08b: transport per zeevaart.	-	0	23
GMP 08c: transport per railvervoer.	-	1	0
GMP 09: handel en productie toevoegingmiddelen.	47	98	121
GMP 10: laboratoria bedrijfsinterne controle diervoedersector.	42	50	50
GMP 11: teelt voedermiddelen.	-	1	3
GMP 13: quality control feed materials for animal feed (buitenlandse suppliers).	2135	2815	3308
GMP 17-1: Japanstandaard GMP-certificatieregeling diervoedersector.	163	168	172
GMP 17-2: Scharrelkippen GMP-certificatieregeling diervoedersector.	27	25	22
GMP 17-3: Graskippen GMP-certificatieregeling diervoedersector.	9	12	12
GMP 19: Productie en handel van huisdiervoeders.	-	1	14

Uit de tabel blijkt dat het aantal gecertificeerde bedrijfslocaties voor praktisch alle standaarden is toegenomen. Dit met uitzondering de GMP standaard voor scharrelkippen, waarvoor een lichte afname is geregistreerd.

1.1 Ontwikkeling gecertificeerde bedrijfslocaties

Het aantal nieuwe gecertificeerde locaties in relatie tot het aantal verlengingen en ingetrokken of niet-verlengde certificaten is weergegeven in tabel 2.

Tabel 2. Aantal nieuwe, (niet)verlengde en ingetrokken GMP certificaten.

Omschrijving	2003	2004	2005
Aantal nieuwe certificaten.	1522	1881	1549
Aantal verlengingen certificaten.	709	1147	1009
Aantal ingetrokken of niet-verlengde certificaten.	217	349	570

Uit deze cijfers komt naar voren dat de ontwikkelingsdynamiek groter is dan de trend van toename van aantal gecertificeerde bedrijven, zoals blijkt uit tabel 1. Een relatief groot aantal bedrijfslocaties verdwijnt van de lijst met gecertificeerde bedrijfslocaties. Bedrijfsontwikkelingen evenals bedrijfsovernames, en bedrijfsbeëindigingen nemen een relatief groot aandeel hiervan voor hun rekening.

De belangrijkste reden voor ingetrokken certificaten was intrekking op eigen verzoek om bedrijfseconomische redenen. Daarnaast is een klein aantal bedrijven gefuseerd of overgestapt naar de OVOCOM. In 2005 is van 1 bedrijf het certificaat definitief ingetrokken met als reden dat niet werd voldaan aan de GMP voorwaarden. Daarnaast zijn in 2005 14 bedrijven geschorst. 1 bedrijf heeft n.a.v. deze schorsing het contract met de CI opgezegd en het certificaat laten intrekken. De overige 13 schorsingen zijn opgeheven of waren nog van kracht op 31-12-2005.

In tabel 3 wordt de ontwikkeling weergegeven per GMP standaard voor het jaar 2005. Uit deze cijfers komt naar voren dat de dynamiek aanzienlijk is. Met name productie, handel en transport kennen een groot verloop in het bedrijvenbestand. In de productie in voedermiddelen bijvoorbeeld verdwijnen er evenveel bedrijfslocaties uit het certificatiebestand als dat er nieuwe bijkomen. Terwijl dit tezamen plusminus 25-30% van het totaal aantal gecertificeerde bedrijfslocaties is (vergelijk tabel 1).

De groei in het gecertificeerde wegtransport is aanmerkelijk: van 1290 bedrijven in 2003 naar 2850 bedrijven per 31-12-2005. Echter ook moet worden gesteld dat het verloop in deze standaard groot is. In 2005 werden maar liefst 858 nieuwe bedrijfslocaties gecertificeerd, terwijl aan de andere kant juist 330 bedrijflocaties verdwenen. De stabiliteit in het bedrijvenbestand in deze standaard is niet erg groot.

Tabel 3. Aantal nieuwe certificaten, verlengde certificaten en ingetrokken certificaten per standaard in 2005.

GMP standaard	Aantal certificaten per 31-12-2005		
	Nieuw	Verlengd	Ingetrokken
GMP 01: Algemene GMP-standaard diervoedersector.	870	346	278
GMP 02: handel en productie mengvoerders.	88	59	45
GMP 03: handel en productie voormengsels.	29	15	16
GMP 04: productie voedermiddelen.	92	140	92
GMP 05: handel voedermiddelen.	70	49	75
GMP 06: op- en overslag voedermiddelen.	36	15	20
GMP 07: wegtransport diervoedersector.	858	190	330
GMP 08a: bevrachting binnenvaart.	76	1	2
GMP 08b: transport per zeevaart.	20	0	0
GMP 08c: transport per railvervoer.	0	0	1
GMP 09: handel en productie toevoegingmiddelen.	33	16	13
GMP 10: laboratoria bedrijfsinterne controle diervoedersector.	2	7	3
GMP 11: teelt voedermiddelen.	2	0	0
GMP 13: quality control feed materials for animal feed (buitenlandse suppliers).	655	660	289
GMP 17-1: Japanstandaard GMP-certificatieregeling diervoedersector.	9	9	6
GMP 17-2: Scharrelkippen GMP-certificatieregeling diervoedersector.	1	2	4
GMP 17-3: Graskippen GMP-certificatieregeling diervoedersector.	0	0	0
GMP 19: Productie en handel van huisdiervoerders.	13	1	0

De geografische spreiding van de GMP standaard is de afgelopen jaren toegenomen. Het zwaartepunt van het aantal gecertificeerde bedrijfslocaties blijft liggen in Nederland en Duitsland. Opvallend daarbij is dat de afgelopen drie jaar Duitsland in omvang ten opzichte van Nederland beduidend is toegenomen. Waren beide landen in 2003 ongeveer gelijk in aantal gecertificeerde bedrijfslocaties. In 2005 is het aantal in Duitsland ongeveer 80% groter dan dat in Nederland.

Ook het aantal in andere landen gecertificeerde bedrijfslocaties nam toe. Ontwikkelingen zijn daarin divers. In een tal landen is de ontwikkeling relatief positief. In Peru is het aantal toegenomen van 0 in 2003 naar 29 in 2005, en ook Denemarken heeft een sterke groei gekend van 10 naar 37 gecertificeerde bedrijfslocaties in respectievelijk 2003 en 2005. In landen als Frankrijk, Spanje, Oostenrijk, Pakistan, Slowakije en ook Zweden en Zwitserland is de ontwikkeling positief. Er zijn echter ook negatieve ontwikkelingen. In Canada en Thailand nam het aantal GMP gecertificeerde bedrijfslocaties procentueel sterk af. In tabel 4 wordt een overzicht gegeven van de geografische spreiding van de GMP gecertificeerde bedrijfslocaties.

Tabel 4. Geografische spreiding van de GMP gecertificeerde bedrijfslocaties.

Land	31-12-2003	31-12-2004	31-12-2005
Argentinië	35	34	35
Australië	1	1	1
België	180	200	171
Bolivia	1	1	1
Brazilië	105	123	128
Canada	44	32	33
China	1	3	7
Cuba	0	1	1
Denemarken	10	20	37
Duitsland	1604	2718	3614
Estland	4	2	3
Faeröer Eilanden	0	1	1
Filippijnen	15	15	17
Finland	3	4	6
Frankrijk	91	143	166
Griekenland	0	1	1
Groot-Brittannië	23	30	24
Hongarije	17	23	44
Ierland	17	16	12
Indonesië	30	28	22
Iran	0	2	3
Israël	1	2	3
Italië	9	8	10
Japan	0	0	1
Kroatië	1	1	0
Luxemburg	10	10	13
Maleisië	41	53	54
Mauritius	0	2	12
Monaco	0	1	1
Nederland	1668	1995	2097
Nieuw Zeeland	5	5	0
Noord Ierland	1	1	0
Noorwegen	1	1	4
Oostenrijk	4	5	20
Pakistan	12	12	24
Paraguay	1	1	1
Peru	0	15	29
Polen	12	16	20
Singapore	1	1	2
Slovenië	0	1	1
Slowakije	15	30	34
Soedan	0	1	1
Spanje	8	20	24
Thailand	34	34	18
Tsjechië	3	7	23
Turkije	2	2	4
Uruguay	6	5	4
Verenigde Staten	146	129	116
Zuid Afrika	1	1	1
Zweden	3	3	10
Zwitserland	7	7	11
Totaal aantal bedrijfslocaties	4174	5767	6865

1.2 Vastgestelde tekortkomingen

Vanuit de optiek van handhaving is het van belang te analyseren waar de meeste tekortkomingen worden geconstateerd en van welke categorie deze waren. Ook is een inhoudelijke analyse daarvan gemaakt om toekomstige ontwikkelingen en aandachtspunten voor de certificatie voor de komende jaren mede te oriënteren. In tabel 5 is een overzicht gegeven per standaard van het aantal audits in relatie tot de geconstateerde tekortkomingen.

Tabel 5. Aantal audits en tekortkomingen per standaard in 2005.

GMP standaard	Aantal audits (relaties)	Aantal audits zonder tekortkomingen	Aantal tekortkomingen	Aantal		
				Cat 1	Cat 2	Cat 3
GMP 01	5040 (3291)	1930	9668	3	1049	8616
GMP 02	1029 (620)	765	364	0	60	304
GMP 03	201 (127)	170	35	0	1	34
GMP 04	976 (629)	773	331	1	55	265
GMP 05	1189 (720)	1049	157	0	21	136
GMP 06	281 (181)	235	60	0	4	56
GMP 07	3566 (2514)	2286	2144	18	192	1934
GMP 08A	235 (155)	118	154	0	5	149
GMP 08B	30 (25)	20	11	0	0	11
GMP 08C	0 (0)	0	0			
GMP 09	188 (121)	110	111	0	14	97
GMP 10	72 (45)	24	167	0	27	140
GMP 11	4 (4)	2	3	0	0	3
GMP 13	1849 (1736)	591	3874	3	352	3519
GMP 17	301 (179)	296	4	0	1	3
GMP 19	22 (16)	7	96	0	22	74

Naast de hier vermelde categorie 1 tekortkomingen is er nóg een categorie 1 tekortkoming uitgeschreven. Dit vanwege het niet willen meewerken aan de audit. Volgens de algemene voorwaarden van het GMP schema is het bedrijf daartoe verplicht. Het certificaat werd ingetrokken.

Bij verre komen de meeste categorie 1 tekortkomingen voor bij het certificatieproces van het wegtransport. In vrijwel alle gevallen betreffende GMP 07 betrof de tekortkoming het transport van ladingscategorie 1 materiaal gevolgd door transport van voedermiddelen zonder de verplichte reiniging en vrijgave. Opmerkelijk is het grote aantal Duitse transportbedrijven met een categorie 1 tekortkoming en het feit dat deze Duitse bedrijven allemaal door dezelfde CI zijn aangemeld.

Overige categorie 1 tekortkomingen hadden betrekking op:

- Ernstige verontreiniging opslag (1)
- Product van niet gebruikelijke handelskwaliteit verkocht (2)
- Inkoop bij niet GMP erkende leverancier (2)
- Herhaaldelijk geen recall simulatie uitgevoerd (1)
- Inkoop product dat rundergelatine bevatte (1)
- Niet meewerken aan extra audit (1)

Opgemerkt kan worden dat het aantal betrokken gevallen dat direct betrekking heeft op de kwaliteit van het product (versus proces) beperkt is.

Opvallend is ook dat voor een aantal standaarden het percentage audits zonder een enkele tekortkoming hoog is. Genoemd kunnen worden de GMP 03, GMP 04, GMP 05, GMP 06 en GMP 17. Een beperkt aantal standaarden worden niet of nauwelijks gebruikt: GMP 08C en GMP 11. Ook de standaarden GMP 10 en GMP 19 worden op beperkte schaal gebruikt.

De meest voorkomende categorie 2 tekortkomingen hadden betrekking op de volgende standaarden en paragrafen zoals in onderstaand schema weergegeven (tabel 6).

Tabel 6. Meest voorkomende categorie 2 tekortkomingen.

Standaard	Tussenkop	Paragraaf	Aantal cat. 2
GMP 01	Directieverantwoordelijkheid	4.1.1	45
	Early Warning procedure	4.14.4	47
	Identificatie en naspeurbaarheid van producten	4.8	65
	Inkoop	4.6.2	51
	Interne audit	4.17	141
	Organisatie	4.1.3	118
GMP 07	Procesbeheersing	4.9.1	44
	Transportvolgorde, samenlading, reiniging en desinfectie	4.9.4.1	59
GMP 13	Control measures for critical points	5.6	80
	Monitoring and verification	5.7	61

2 Certificatie Instellingen

De GMP certificatie van bedrijven wordt door onafhankelijke Certificatie Instellingen uitgevoerd. Deze zijn voor die taak geaccepteerd door het Centraal College van Deskundigen Diervoedersector (CCvDD). Het grootste aantal geaccepteerde CI's bevindt zich in Duitsland en Nederland, maar ook in andere landen, verspreid over de hele wereld zijn CI's geaccepteerd voor de GMP certificatie. In tabel 7 is de ontwikkeling daarvan cijfermatig weergegeven.

Tabel 7. Aantal geaccepteerde CI's naar land van vestiging.

Land van vestiging	31-12-2003	31-12-2004	31-12-2005
Canada	1	0	0
Denemarken	1	1	1
Duitsland	13	15	17
Finland	1	1	1
Frankrijk	1	1	0
Verenigd Koninkrijk	1	0	0
Ierland	1	1	0
Indonesië	1	1	1
Nederland	14	14	14
Peru	0	1	1
Tsjechië	1	0	1
Verenigde Staten	0	0	1
TOTAAL	35	35	37

Uit de cijfers blijkt dat het aantal getalsmatig stabiel is en dat alleen in Duitsland sprake is van een lichte toename van het aantal geaccepteerde CI's.

In tabel 8 staat het aantal geaccepteerde CI's per standaard weergegeven.

Tabel 8. Aantal geaccepteerde CI's per GMP standaard.

GMP-standaard	31-12-2003	31-12-2004	31-12-2005
GMP01 Algemene GMP-standaard diervoedersector	23	27	29
GMP02 GMP-standaard handel en productie mengvoerders	15	17	18
GMP03 GMP-standaard handel en productie voormengsels	15	17	18
GMP04 GMP-standaard productie voedermiddelen	19	22	23
GMP05 GMP-standaard handel voedermiddelen	16	19	21
GMP06 GMP-standaard op- en overslag voedermiddelen	15	19	22

GMP-standaard	31-12-2003	31-12-2004	31-12-2005
GMP07 GMP-standaard wegtransport diervoedersector	21	25	27
GMP08A GMP-standaard bevrachting binnenvaart	n.v.t.	12	12
GMP08B GMP-standaard transport per zeevaart	n.v.t.	0	10
GMP08C GMP-standaard transport per railvervoer	n.v.t.	0	8
GMP09 GMP-standaard handel en productie toevoegingmiddelen	13	13	13
GMP10 GMP-standaard laboratoria bedrijfsinterne controle Diervoedersector	7	7	7
GMP13 Quality Quality Control for foreign suppliers of Feed Materials	29	31	28
GMP19 GMP-standaard handel en productie huisdiervoeders	n.v.t.	9	10

Hoewel het aantal CI's relatief stabiel is, blijkt dat de acceptatie van het aantal standaarden licht toeneemt. CI's neigen er toe om hun acceptatiescope voor het GMP certificatieschema uit te breiden. Daardoor kunnen hun klanten een completer pakket aangeboden worden.

In tabel 9 is het aantal geaccepteerde auditoren naar land van vestiging weergegeven. Er heeft de afgelopen drie jaar een explosieve groei plaatsgevonden, met name in Duitsland, van het aantal auditoren. Ook in de "kleinere" GMP landen is een positieve ontwikkeling te constateren. In Nederland blijft de situatie relatief stabiel.

Tabel 9. Het aantal geaccepteerde auditoren per land.

Land van vestiging auditor	31-12-2003	31-12-2004	31-12-2005
Argentinië	1	3	5
Australië	0	0	1
België	3	2	1
Brazilië	2	14	9
Canada	0	1	3
China	0	1	3
Denemarken	0	5	7
Duitsland	57	107	106
Estland	0	1	1
Filippijnen	0	3	4
Finland	1	5	3
Frankrijk	2	11	9
Groot Britannië	0	2	2
Hongarije	0	2	3
Ierland	1	2	2

Land van vestiging auditor	31-12-2003	31-12-2004	31-12-2005
Indonesië	0	8	4
Italië	1	3	1
Japan	0	1	0
Maleisië	0	6	6
Mauritius	0	1	1
Nederland	90	107	87
Nieuw Zeeland	0	1	0
Noorwegen	0	0	1
Pakistan	0	2	4
Paraguay	0	1	0
Peru	0	7	5
Polen	1	3	3
Slowakije	0	1	1
Spanje	1	6	6
Thailand	0	2	3
Tsjechië	1	3	5
Uruguay	0	1	0
Verenigde Staten	0	2	2
Zuid Afrika	0	1	1
Zweden	1	2	1
Totaal	162	315	291

In tabel 10 is de acceptatie van auditoren per standaard weergegeven.

Tabel 10. acceptatie auditoren per GMP standaard.

GMP-standaard	31-12-2003	31-12-2004	31-12-2005
GMP01 Algemene GMP-standaard diervoedersector	110	187	186
GMP02 GMP-standaard handel en productie mengvoeders	55	86	68
GMP03 GMP-standaard handel en productie voormengsels	55	87	69
GMP04 GMP-standaard productie voedermiddelen	97	151	122
GMP05 GMP-standaard handel voedermiddelen	84	126	104
GMP06 GMP-standaard op- en overslag voedermiddelen	73	121	107
GMP07 GMP-standaard wegtransport diervoedersector	90	181	180
GMP08A GMP-standaard bevrachting binnenvaart	n.v.t.	30	24

GMP-standaard	31-12-2003	31-12-2004	31-12-2005
GMP08B GMP-standaard transport per zeevaart	n.v.t.	0	16
GMP08C GMP-standaard transport per railvervoer	n.v.t.	0	12
GMP09 GMP-standaard handel en productie toevoegings middelen	23	46	41
GMP10 GMP-standaard laboratoria bedrijfsinterne controle diervoeder-sector	13	16	9
GMP13 Quality Quality Control Feed Materials for Animal Feed (for foreign suppliers)	125	266	239
GMP19 GMP-standaard handel en productie huisdiervoeders	n.v.t.	26	17

In 2005 zijn wederom toezichtactiviteiten gerealiseerd ten aanzien van de kwaliteit van het werk van de CI's. In tabel 11 wordt een overzicht gegeven van de tekortkomingen die zijn vastgesteld tijdens de verschillende toezichtactiviteiten.

Tabel 11. Toezichtactiviteiten op Certificatie Instellingen en aantal tekortkomingen in 2005.

Toezichtactiviteit	Categorie 1	Categorie 2	Categorie 3	Totaal aantal audits
Kantoor audit CI	0	1	37	28
Parallel audit	0	14	20	33
Co- audit	0	0	33	33
Beoordeling rapportages				

Een aantal opmerkingen kunnen over de tekortkomingen gemaakt worden.

2.1 Kantoor audit CI:

De geconstateerde categorie 2 tekortkoming had betrekking op de afgifte van een GMP certificaat door een niet GMP gecertificeerde buitenlandse vestiging van een CI.

De meest voorkomende categorie 3 afwijkingen waren:

- Het aantal audits per auditor per standaard was niet inzichtelijk of onvoldoende (13)
- Intern harmonisatieoverleg voldeed niet aan de norm (10)
- Geen PDV nummer op het certificaat (5)
- Tekortkomingen vorige audit niet aantoonbaar beoordeeld (5)
- Rapportage format niet conform de eisen (4)
- Checklijsten niet correct ingevuld of niet opgestuurd (4)
- 2^e beoordeling niet aantoonbaar uitgevoerd (3)
- Tekortkomingen te laag of niet geclassificeerd (3)
- Audit tijd te kort of niet opgenomen in het contract (3)
- Audit niet uitgevoerd (2)

2.2 Parallel audit:

De door het BCD vastgestelde categorie 2 tekortkomingen hadden betrekking op:

- Categorie 2 tekortkomingen door de CI tijdens de audit niet geconstateerd of te laag geclassificeerd (13)
- Het ten onrechte opheffen van een categorie 2 tekortkoming door de CI (1)

De door het BCD vastgestelde categorie 3 tekortkomingen hadden betrekking op:

- Categorie 3 tekortkomingen door de CI tijdens de audit niet geconstateerd (16)
- Diepgang bij controle HACCP aspecten onvoldoende (2)
- Niet opgeloste categorie 3 tekortkoming van de vorige keer niet verhoogd naar categorie 2 (1)
- Checklijsten bij de audit door de CI niet correct ingevuld (1)

2.3 Co Audit:

De door het BCD vastgestelde categorie 3 tekortkomingen hadden betrekking op:

- Onvoldoende diepgang bij de controle op bepaalde punten (10)
- Scope niet correct vermeld in de rapportage (3)
- Afhandeling tekortkomingen vorige audit niet in de rapportage verwerkt (4)
- Overige tekortkomingen ten aanzien van het voorgeschreven rapportage format (9)
- Geen controle op bepaalde punten (2)
- Tekortkoming niet als geclassificeerd maar als "punt van aandacht" benoemd (1)
- Onduidelijke communicatie betreffende de termijn waarbinnen categorie 2 tekortkomingen dienen te worden opgelost (1)
- Tekortkoming te laag geclassificeerd (1)
- De auditor had niet de actuele documentatie beschikbaar (1)
- De kennis van de auditor betreffende de diervoederwetgeving was onvoldoende (1)

3 Overige BCD activiteiten

Naast de hoofdtak ten aanzien van het GMP certificatieschema heeft BCD twee activiteiten van belang uitgevoerd. Daarnaast wordt een kort overzicht gegeven van de klachtenrapportage.

3.1 Internationale samenwerking IFIS

Per 1 januari 2006 gaat IFIS van start. IFIS staat voor *International Feed Ingredients Standard*, een internationale standaard voor voedermiddelen opgezet door een gezamenlijk initiatief van PDV, OVOCOM (België), QS (Duitsland) en AIC (Groot-Brittannië).

Invoering van IFIS betekent uitbreiding van het takenpakket van BCD. Gedurende 2005 heeft BCD reeds voorbereidingen getroffen nodig om per 1 januari 2006 effectief te kunnen beginnen met ondersteuning van en toezicht houden op de uitvoering van IFIS. De voorbereidingen betroffen:

- Een procedure opzetten voor acceptatie van certificatie-instellingen (v.b. aandachtspunten bij documentatiebeoordeling, afwikkeling van betalingen van aanmeldingsgelden van CI's en examengelden van auditoren);
- IFIS informatiedagen voor 2006 plannen en deze inpassen in het reeds bestaande schema van de GMP-bijeenkomsten;
- Presentaties voor de informatiedagen voorbereiden;
- Initiële examens opstellen;
- Functionaliteit inbouwen in de PDV-database om bedrijven, naast het PDV-registratienummer, ook het IFIS-registratienummer toe te kunnen kennen en
- PDV vertegenwoordigen in de *Certification Group*, de werkgroep die zich bezig houdt met voorschriften omtrent IFIS-certificatie, neergezet in de *IFSA-Rules of Certification*.

In 2006 zal er in het kader van toezicht hier aan worden toegevoegd:

- Co-audits;
- CI-audits;
- Steekproefsgewijs nakijken van de rapportages en
- Opstellen van de jaarrapportage ten behoeve van IFSA (*International Feed Safety Alliance*)

3.2 Monitoring

In 2005 is door het PDV het monitoringsprogramma uitgevoerd. Het oorspronkelijke programma voorzag in de analyse van 1050 monsters. De monsternamen van 855 monsters is uitbesteed aan een Certificatie Instelling. De overige 195 monsters zijn afkomstig uit de monsteropslag van een laboratorium. Speerpunten bij het monitoringsprogramma 2005 waren salmonella, mycotoxinen, dioxine, PAK's en PCB's.

Medio 2005 is een evaluatie uitgevoerd van het lopende monitoringsprogramma. Reden hiervoor was dat in begin 2005 de actieplannen zijn geëvalueerd. Continuering van enkele actieplannen heeft ertoe geleid dat de monsters die door PDV in het kader van deze actieplannen zou nemen, zijn toegevoegd aan het monitoringsprogramma. Dit betrof analyses in bakkerijbijproducten, palmolie en stro.

Daarnaast zijn nog dioxine analyses in leghennenvoer en mycotoxine analyses in graan monsters nieuwe oogst aan het monitoringsprogramma toegevoegd. Het totale aantal monsters kwam hiermee op 1167.

Het programma is bijna volledig uitgevoerd. Enkele monsters konden door het laboratorium uiteindelijk niet worden aangeleverd. Vrijwel alle monsters voldeden aan de gestelde normen. In totaal zijn 4 monsters raapzaad(schroot) en 10 monsters soja(schroot/schilfers) positief op salmonella bevonden.

Separaat hiervan is in de tweede helft van 2005 een onderzoek uitgevoerd op het voorkomen van DON in tarwe en gerst nieuwe oogst uit verschillende herkomstgebieden. De resultaten van dit onderzoek zijn gepubliceerd op de web-site van het PDV. Alle monsters voldeden aan de norm. Uit dit onderzoek kwam naar voren dat voorkomen van DON per regio kan verschillen. Het is de bedoeling dit onderzoek in 2006 te herhalen.

3.3 Klachtenrapportage 2005

In 2005 zijn er bij het BCD over 32 bedrijven uit verschillende bronnen klachten ontvangen. Deze bronnen waren bedrijven, Certificatie Instellingen, de overheid en de door het BCD uitgevoerde parallel audits. In twee gevallen betrof het een klacht over de levering van niet GMP waardige voedermiddelen. In deze gevallen zijn op het initiatief van het BCD ook de vervolgschakels betrokken bij deze klacht. In al deze gevallen is aan de Certificatie Instelling van de betreffende bedrijven gevraagd bij de eerstvolgende audit hier aandacht aan te besteden of een onderzoek in te stellen en passende maatregelen te treffen indien mocht blijken dat de bedrijven niet conform de GMP regeling gehandeld hadden.

De klachten hadden betrekking op de volgende zaken

Inzetten van niet GMP erkende transporteurs (9 bedrijven 27,2%)

Reiniging na transport niet conform voorwaarden (4 bedrijven 12,1 %)

Gebruik van GMP 07 certificaat van een ander bedrijf (1 bedrijf 3,0%)

Verkeerde classificatie van getransporteerde voorladingen (1 bedrijf 3,0%)

Levering van Niet GMP waardige voedermiddelen, diervoeders

(retourpap met penicilline, rijstevoermeel met aflatoxine, triticale met moederkoren, varkensvet) (10 bedrijven 30,3%)

GMP 29 niet correct toegepast (2 bedrijven 6,1 %)

Etikettering producten niet conform de regelgeving (3 bedrijven 9,1 %)

Verwerking niet GMP waardig product over productielijn waarop ook GMP waardige mengvoeders werden geproduceerd. (1 bedrijf 3,0%)

Transport niet volgens procedures GMP 08A (1 bedrijf 3,0 %)

In zijn algemeenheid wordt door de CI's adequaat gereageerd op het verzoek van het BCD tot actie. In het geval van het inzetten van niet GMP gecertificeerde transporteurs bleek dat één Certificatie Instelling accepteert, dat gecertificeerde transportbedrijven niet gecertificeerde transportbedrijven inhuren voor GMP transport mits deze niet gecertificeerde bedrijven zich hielden aan de regels van de GMP 07 standaard. De bereidheid van deze CI om actie te ondernemen n.a.v. deze constatering liet te wensen over.

4 Analyse ontwikkelingen

4.1 GMP bedrijven

Het GMP certificaat wordt wereldwijd gebruikt en heeft een aanzienlijke positie in de markt ingenomen. Het aantal gecertificeerde bedrijfslocaties is toegenomen van 4100 in 2003 tot ruim 6800 in 2005. Was in 2003 het zwaartepunt van de GMP in Nederland, thans is dat ruimschoots verschoven naar Duitsland.

Onder deze stijgende trend in GMP gecertificeerde bedrijfslocaties is een gezonde dynamiek te constateren van bedrijfsontwikkelingen, eigen voor een sector in beweging. Overnames, bedrijfsbeëindigingen en nieuwkomers maken daar deel van uit. De eisen welke vanuit het GMP schema worden gesteld aan bedrijven zullen daar ook hun invloed op hebben, en de kwaliteit over de gehele sector doen toenemen. Bedrijven welke moeite hebben aan de standaarden te voldoen verliezen hun positie in de markt.

Betreffende de vastgestelde tekortkomingen blijkt dat die veelal gericht zijn op de organisatie van het proces en de diensten daaraan. Het gaat om directieverantwoordelijkheid, EWS procedures, interne audits, interne organisatie, procesbeheersing etc. Praktisch geen tekortkomingen worden genoteerd ten aanzien van de kwaliteit van het product zelf.

Deze oriëntatie is mede het gevolg van de opzet van de standaarden en de daaraan gekoppelde checklijsten. Het is de vraag in hoeverre dit de borging van de diervoeder veiligheid voldoende afdekt. Uiteindelijk gaat het om de veiligheid van het product zelf. Mede ook gezien de criteria welke de RvA stelt aan de borging van een productcertificaat is het wellicht wenselijk de oriëntatie van de audits meer te richten op de eisen welke aan het product zelf gesteld worden. Dit zonder noodzakelijkerwijs de inhoud van de standaarden te wijzigen.

4.2 Certificatie Instellingen

Het aantal geaccepteerde Certificatie Instellingen is de afgelopen drie jaren stabiel gebleken. Wel is er een lichte toename te zien in de acceptatie van het aantal standaarden. Het aantal auditoren kent variatie en lijkt toe te nemen, ondanks een lichte afname in 2005. Het verloop in het auditorenbestand is niet onaanzienlijk.

Betreffende de tekortkomingen welke werden vastgesteld over het werk van de CI's is een groot gedeelte toe te rekenen aan administratieve regels en procedures. Met name de CI audits resulteren in dergelijke observaties. Wel blijkt dat naar aanleiding van de parallel audits meer inhoudelijke audit zaken aan het licht komen welke verbetering behoeven. Deze tekortkomingen werden zelfs op categorie 2 niveau ingedeeld, terwijl bij de co-audits dergelijke tekortkomingen ook werden opgemerkt, maar van een minder ernstig niveau: categorie 3. Parallel audits lijken hun waarde te hebben in het scherp toezien op de kwaliteit van de audits.

Door de omvang van het aantal CI's, auditoren en de geografische spreiding daarvan, is het een kostbare aangelegenheid de toezichtactiviteiten in voldoende mate uit te voeren. De werkzaamheden aangaande acceptatie van CI's, auditoren, examineren van auditoren en harmonisatie- en informatieoverleg vragen bovendien veel capaciteit, dit vanwege de grotere aantallen dan voorzien en vanwege de dynamiek in het auditorenbestand zal dit doorgaan.

Evenwel door stroomlijnen van de werkzaamheden en verdere automatisering zal een efficiëntieslag worden gerealiseerd. De acceptatie en het examineren zal aandacht blijven vragen, maar kan met minder capaciteit op een efficiënte wijze invulling krijgen.

Het echte toezichtwerk op het certificatieproces door CI audits, parallel audits en co-audits bleef beperkt. Dit zeker vergeleken met het aantal audits dat door de CI's wordt uitgevoerd. Het totaal van parallel- en co-audits lag in 2005 op 66, terwijl de CI's plusminus 13000 audits uitvoerden voor de ruim 6800 GMP bedrijfslocaties. Door de efficiëntieslag in de acceptatie en het examineren kan er extra aandacht besteed worden aan deze activiteiten.

Ontwikkelingen aangaande acceptatie door de Raad voor Accreditatie kunnen ook leiden tot een efficiënt toezichtbeleid verdeeld over RvA en BCD. De raad richt zich met name op de procedurekwaliteit en interne kwaliteitssystemen van de CI's. Dit middels CI audits en bijwoningen (co-audits). Hierdoor wordt het mogelijk voor de BCD meer inhoudelijke aspecten kan toetsen via parallel audits en de harmonisatie daarvan tussen CI's te verbeteren.

4.3 Aanbeveling voor CCvDD

Op basis van het bovenstaande kunnen de volgende aanbevelingen worden geformuleerd.

1. De oriëntatie van de inspecties voor certificering zullen meer toegespitst worden op de conformiteit van het product aan de gestelde producteisen in het certificatieschema. Dit is bovendien in lijn met de eisen van de RvA in verband met de normdocumenten voor productcertificatie. Inhoudelijk hoeven de standaarden daarvoor niet worden aangepast. Checklijsten voor CI's moeten wel dienovereenkomstig worden gewijzigd.
2. Het is wenselijk dat er een accentverschuiving wordt doorgevoerd in de werkzaamheden van de BCD van acceptatie van CI's en auditoren naar meer toezichtactiviteiten op de werkzaamheden van CI's. Dit wordt mogelijk door een efficiëntieslag en automatisering van de CI bestanden. Bovendien kan door goede werkafspraken met de RvA het toezicht meer inhoud gegeven worden.
3. De RvA zal de toezichtactiviteiten richten op de CI's procedures en interne kwaliteitssystemen door CI audits en de kwaliteit van auditoren toetsen door bijwoningen. De BCD zal de werkzaamheden meer gaan richten op de parallel audits en de harmonisatie van CI's op basis van praktijkervaringen met het GMP schema. Het streefgetal voor parallel audits is 3% van de door CI's uitgevoerde audits.

Den Haag, 27 april 2006.